

Kâne ve Grubu

Arapçada bu gruba *كان و أخواتها* (*Kâne* ve benzerleri) adı verilir. Bu grubun özelliği isim cümlesinin başında kullanılması; isim cümlesinin muhtedasını kendisine isim, haberini de kendisine haber yapmasıdır. Burada bilinmesi gereken en önemli husus, *kâne* ve grubunun isminin dâima *merfû*, haberinin ise dâima *mansûb* olduğudur. Bir başka ifadeyle, isim cümlesinin muhtedası olan kelime, cümlenin başına *kâne* (veya bu gruptan bir fiil) geldiğinde, artık *kâne*'nin ismi olur ve *merfû* hâlde kalır (çünkü muhtedâ *merfû* idi, *kâne*'nin ismi de *merfû* olmak zorundadır). İsim cümlesinin *merfû* olan haberi, cümlenin başına *kâne*'nin gelmesinden sonra artık *kâne*'nin haberi olarak *mansûb* olmak zorundadır.

: جميل : Hava güzeldir. (الجو : mubteda, merfu, ref alameti sondaki damme; الجو جميل : haber merfû, ref alameti sondaki damme).

: كان الجو جميلاً : Hava güzeldi. (كان : Mâzî fiil, 3. tekil, eril; *nâkis* fiil grubundun olduğu için isim ve haber alır, ismini ref haberini nasb eder; الجو : كان 'nin ismi, merfû, ref alameti sondaki damme; كان 'nin haberi, mansûb, nasb alameti sondaki fetha).

Görüldüğü üzere, isim cümlesinin başına geldikten sonra muhtedâyaya artık *kâne*'nin ismi anlamında (اسم كان) ; habere ise *kâne*'nin haberi anlamında (خبر كان) adı verilmektedir.

Muhtedası ayrıık özne zamiri olan isim cümlesinin başına *kâne* geldiğinde, bu zamir *kâne*'nin ismi olacağından ayrıık durumdun bitişik özne zamirine dönüşür. Örnekleri inceleyelim:

أنتَ طالبٌ مجتهدٌ. (Sen çalışkan bir öğrencisin.)

(كان + أنت) كُنتَ طالباً مجتهداً. (Sen çalışkan bir öğrenciydin.)

أنا مريضٌ. (Ben hastayım.)

(كان + أنا) كُنتُ مريضاً. (Ben hastaydım.)

هو مريضٌ. (O hasta.)

(كان + هو) كان مريضاً. (O hastaydı.)

هي مريضةٌ. (O hasta.)

(كان + هي) كانت مريضةً. (O hastaydı.)

كان grubundan olan ve onun gibi isim ve haber alıp ismini ref, haberini nasb eden fiiller

şunlardır: مَا اِنْفَكَّ , مَا بَرِحَ , مَا زَالَ , مَا دَامَ , ظَلَّ , بَاتَ , اَضْحَى , اَمْسَى , لَيْسَ , صَارَ , اَصْبَحَ .

Bunlar içinde اَصْبَحَ (oldu), صَارَ (oldu, hâle geldi) ve لَيْسَ (değildir) sıklıkla kullanılanlardır. اَصْبَحَ ve صَارَ hem mâzî hem muzâri olarak kullanılabilirken, لَيْسَ sadece mâzî olarak kullanılır.